

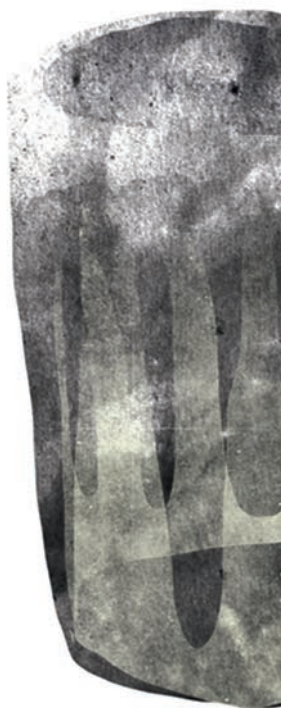
Víto Staviarsky

ZÁCHYTKA

STAVIARSKÝ

ZÁ
CHY
t k A

Víto Staviarsky

*„Pic mušiš? Kuric? Milovac? Nemušiš! Iba umrec mušiš!
A na tym mam postavený biznis!“*

ZÁPISKY OŠETROVATEĽA

NEMÔŽU VYSTÁŤ naše spôsoby. Považujú nás za mäsiarov. Žijeme v suteréne. To všetko vysvetľuje. Akoby tu dole bola mučiareň. Kryt civilnej obrany. Malé, pivničné okienka s mrežami, pancierové dvere. V stenách je olovo. „Budte k tým chudákovi ľudskejší!“ vravia nám.

„Sú to predsa pacienti!“

Prichádzajú na kontrolu, dívajú sa, ako tu s nimi zaobchádzame, či im tu náhodou nelámeme väzy.

Vtedy sa krotíme.

„Nech sa páči, vaša posteľ. Vyzlečte sa!“

V skutočnosti to vyzerá ináč. Chlapík na vás skočí, šije do vás päťami, schmatne zo stola nožnice, prebodne vám nimi stehno. Takí sú tí naši pacienti.

PRIVLIEKLI TEHOTNÚ. Vypila pol litra griotky. Po hádke s mužom sa bodla kuchynským nožom do prs. Na nočnej košeli nemožno griotku rozoznať od krvi.

„Čo ak porodí?“ spýtal som sa doktorky, keď som ženu priväzoval k posteli.

„Máte tu teplú vodu?“

„Máme!“

„Tak ju odrodíme!“ zasmiala sa doktorka.

Ale mne nebolo všetko jedno. Žena sa na posteli hádzala ako kobyla. Z rozpáranej nočnej košele sa jej vylial veľký biely prsník. Každú chvíľu som sa chodil dívať, či už z nej náhodou nevyteká plodová voda, či sa z nej nebudaj nederie hlavička.

Keď som jej podával vodu, pomočila sa. Od strachu sa mi podlomili kolená. Cigánka na posteli vedľa sa mi posťažovala. „Pan dochtor. Mám silný menzes. Brucho ma bolí.“

Istú chvíľu som pobehoval po blázinci a zháňal menštruačné

vložky. Doslova som ich žobral od sestier. Keď sa ukázalo, že ide o Cigánku, neboli ochotné.

„Na to sa neumiera. Dajte jej plachtu!“

„Ja nemôžem spať sama!“ sťažovala sa mi Cigánka neskôr.

„Musím mať pri sebe chlapa. Nechcete si ku mne ľahnúť?“

Zavrel som dvere.

„Bojíš sa, lebo si impotent!“ kričala. „Ináč by si prišiel!“

PÁR DNÍ PREDTÝM, než som tu nastúpil, obesil sa na záchytke nejaký pacient. Ošetrovateľa, ktorý mal službu, vyhodili. Keď som sa o tom dozvedel, zašiel som za hlavnou sestrou.

„Vážne tam chcete robiť? Na oddelení sa vám nepáči?“ spýtala sa ma prekvapene.

Mal som plné zuby oddelenia, babského kolektívu, tých rečí o varení, praní, vysávaní, nákupoch, utieraní prachu. Napočúval som sa ich na celý život. A sestry? Večne by len štrikovali. K pacientom lipli ako matky. Jedna sa za schizofrenika i vydala.

Nemal som rád túto humánnu psychiatriu s oknami bez mreží, ktorými stále ktosi vyskakoval.

„Na tej záchytke iba osprostiete,“ odhovárali ma sestry.

„Samý ožran to je! Naši pacienti sú aspoň chudáci.“

Treba ich ľutovať.“

Nechcel som nikoho ľutovať. Zatažovalo ma to. Keby som robil na internom, asi by som ošedivel. Vďaka nočným som mal na záchytke dostať vyšší plat. To rozhodlo.

Iba nedávno som sa dozvedel, že ten obesenec bol môj spolužiak, kamarát z detstva Pipi. Taký malý, pehavý, s dlhým nosom, žmurkavými očami, ryšavými vlasmi. Pochádzal

z alkoholickéj rodiny, kde pila matka i otec, deti pili tiež. V škole vždy čosi vyvedol. Učiteľ hudobnej výchovy po ňom hádzal kľúče. Predpovedal mu, že skončí na šibenicí. Tentoraz v tom boli drogy, krádeže, nešťastná láska, hrozilo mu väzenie. Pipimu teda vďačím za to, že robím na záchytke. Nech je mu zem ľahká!

KEĎ MÁM VSTAŤ na dennú, večer nezaspím, beriem prášky. Povedali mi, že sú neškodné. No cítim sa po nich čudne. Rohypnol. Je to nejaké svinstvo.

Dnes ráno stojím na zastávke, akýsi chlapík sa na mňa zadíva, pýta sa, odkiaľ ma pozná. Keď dlho dobiedza, poviem, že zo záchytky.

„No jasné!“ tľapne si dlaňou o čelo. „Ty si tam tiež ležal!“

Naskočím do autobusu, ten sa však nehýbe. Pri predných dverách otravuje šoféra Cigán. Je zjavne opitý. Tak skoro ráno? Šofér chce zavrieť, no Cigán sa mu vyhráža. Urobím poriadok? Urobím! Pribehnem, chytím Cigána za plecía, tlačím ho von, no on sa chytí zábradlia, drží sa ako kliešť. Sám ním nepohnem.

„Podťe mi niekto pomôcť!“ kričím. Šofér nalieha, ľudia šomrú, ponáhľajú sa do práce, no pomôcť nikto! Nechcú sa špiniť.

Usmievajú sa popod fúzy, potvory, čakajú, ako to dopadne. Vzkyším od zlosti, sotím Cigána, vypadne z autobusu, udrie hlavou o chodník. Ostáva ležať. Nehýbe sa. Do čerta! Autobus vyštartuje. Hrobové ticho. Vraciam sa na miesto.

Ľudia sa na mňa dívajú ako na sadistu. Určite ma teraz odsudzujú. Mnohí sa odtiahli. Asi si myslia, že sa pustím i do nich. Po očku ma pozorujú. Nemal som sa miešať.

Nechať sa vyprovokovať! Vždy sa do čohosi zamotám. Snáď